

Koppeling tussen school en praktijk via samenwerkende groenbedrijven **GOA in de bol**

Minder tussentijdse uitstroom van leerlingen en een betere verbinding tussen de praktijk en school. Met dat idee heeft het Wellantcollege (mbo Gouda) met het bedrijfsleven afspraken gemaakt over de opzet van de bol-opleidingen. Leerlingen krijgen meer stage. De praktijk is nu de kern van de opleiding.

Je leert het vak tijdens je stage, en de school helpt je daarbij”, vertelt Rick Overbeek (18). Rick is derdejaars leerling van de driejarige opleiding Tuin, Park en Landschap (TPL) (mbo Gouda). Tijdens zijn stage is hij op een hoveniersbedrijf betrokken bij een groot aanlegproject. Hij maakt er alle aspecten mee zoals het opstellen van een beplantingsplan of de calculatie. Op school bereidt hij het project voor en achteraf werkt hij dingen uit die met het project te maken hebben.

Beplantingsplan

Rick en klasgenoot Stefan de Ruiter (18) zijn twee leerlingen die drie jaar geleden met hun bol-opleiding gestart zijn met een driedaagse stage bij een bedrijf dat bij een GOA was aangesloten. GOA staat voor Gemeenschappelijke Opleidings Activiteit en behelst een samenwerkingsverband van hoveniers- en groenvoorzieningsbedrijven. Dit samenwerkingsverband neemt leerlingen aan voor bbl-opleidingen en biedt hen een opleidingstraject aan door ze bij verschillende bedrijven te laten werken. De school in Gouda startte er mee omdat ze de opleiding aantrekkelijker wilde maken voor de leerlingen. “De traditionele manier van leren sloot niet langer meer aan bij de praktisch ingestelde leerlingen”, vertelt procesbegeleider Stef Groenleer van het Wellantcollege. “We raakten de helft van de leerlingen in de driejarige opleiding kwijt.” Groen-

Eerstejaarsleerlingen Tim (l), Maarten en Arie-Jan (r) bestuderen de tuintekening van het project waar Tim tijdens zijn stage aan werkt

leer nam contact op met het GOA en samen bedachten ze een plan. Sinds 2003 werken de leerlingen van de twee- en driejarige opleiding TPL bij GOA-bedrijven. Op school worden ze begeleid door een team van vier docenten. Alle onderwijsactiviteiten sluiten aan bij de projecten op hun stagebedrijf. Die constructie lijkt wel wat op een bbl-opleiding, erkent Groenleer, maar het is toch anders. Voor de eerstejaars leerlingen is de stage veelal oriënterend. Ze maken drie dagen in de week kennis met de bedrijfstak en als ze willen kunnen ze aan de slag met grotere projecten. GOA-medewerker Valetin Herrera vindt dat de bol-leerlingen veel intensiever bezig zijn met hun leerproces. Jan-Arie Oosterom (16) is een van die eerstejaarsleerlingen. Hij twijfelde voordat hij met de opleiding startte of hij zou kiezen voor het hoveniersvak of voor de glastuinbouw. Na de eerste kennismaking met het hoveniersbedrijf weet hij nu zeker dat hij er verder in wil. "Het is heel gevarieerd." Zijn klasgenoot Tim de Waard (16) is bij het hoveniersbedrijf waar hij werkt, betrokken bij een aanlegproject van een grote tuin. Hij heeft een tekening meegekregen en zoekt samen met Maarten de Jong (17) en Arie-Jan enkele zaken uit. Ze berekenen hoeveel zand er nodig is om de oprit te verhogen en proberen een beplantingsplan op te stellen. "Best moeilijk", vinden ze. Tim denkt dat hij op deze manier een beter inzicht in het aanlegproject krijgt.

Koppeling

De leerlingen werken volgens het concept 'natuurlijk leren'. Reflectie op het leerproces is een belangrijk onderdeel van de manier van werken. Op de bedrijven vinden reflectiegesprekken plaats. Naast de leerling en een docent van de school, neemt ook Herrera van GOA deel aan dat gesprek evenals een medewerker van het bedrijf. Het leerproces van de leerling is een van de gespreksonderwerpen. In de loop van het tweede jaar moeten de leerlinge zelf hun leervragen formuleren. "Dat was wel lastig", vinden Rick en Stefan. Rick laat in zijn portfolio zien wat die leervragen toen waren. Hij wilde meer leren over gazonaanleg door te zaaien of te werken met zoden. En Ste-

fan wilde beter leren straten. In overleg met het bedrijf waar ze toen werkten, zijn ze daar mee aan de slag gegaan. Rick en Stefan vinden dat veel van de werkzaamheden die ze op hun bedrijf uitvoeren, verband houden met wat er op school gebeurt. Dat is ook de indruk van Jeroen Zijlma, beleidsmedewerker bij de brancheorganisatie VHG. Hij denkt dat dit een manier is waarop je de aansluiting tussen onderwijs en bedrijfsleven kunt verbeteren. En dat is nodig, vindt hij, want daar gaat nog wel eens wat mis in het land.

Ook Ebelen Hukker, medewerkster bij een van de deelnemende bedrijven vindt dat er in deze constructie meer aandacht is voor de koppeling tussen stage en het onderwijs. Ze kreeg door dit systeem meer inzicht in wat de leerlingen moeten leren. En doordat het bedrijf bij de GOA is aangesloten, is het voor het bedrijf makkelijker om de stages voor de leerlingen zo leerzaam mogelijk te maken.

Wennen

Vanuit het bedrijf kan Hukker contact opnemen met de GOA als het niet goed

gaat, of als leerlingen eigenlijk naar een ander bedrijf zouden moeten omdat ze andere dingen willen leren. Ze vindt de financiële constructie ook wel makkelijk. Groenleer vindt het bovendien handig voor zijn school dat hij met een groep bedrijven betere afspraken kan maken over het leren. Voor andere sectoren is dat veel lastiger, daar bestaat niet zo'n GOA-organisatie. De school in Gouda is inmiddels met dit systeem gestart voor alle opleidingen, tussentijdse uitstroom van leerlingen is er nauwelijks meer.

Voor de leerlingen in het eerste jaar is het wennen om in dit systeem te starten. Jan-Arie, Maarten en Tim hebben wel eens het gevoel dat ze de twee dagen op school niet zoveel leren. Het meeste leren ze tijdens de stage. Ook Rick en Stefan hadden dat gevoel wel eens het eerste jaar. 'Wat zitten we hier te doen?' vroegen ze zich af. Maar Rick is er nu heel tevreden over: "Ik ben er zelfstandig van geworden. Dat was me anders niet gelukt" □

GOA Groene Ruimte

De Stichting Gemeenschappelijke Opleidings Activiteit (GOA) is een samenwerkingsverband van hoveniers- en groenvoorzieningsbedrijven. In Zuid-Holland is de GOA in 1988 opgericht. Inmiddels is de GOA in meer regio's in Nederland actief (www.goagroene-ruimte.nl). Het idee van de stichting is dat bedrijven, naast de scholen, ook een verantwoordelijkheid hebben in het opleiden van leerlingen.

De GOA neemt leerlingen aan voor bbl-opleidingen en biedt ze een opleidings-traject door ze bij verschillende bedrijven te laten werken. Uiteindelijk is het de bedoeling dat de leerling na het behalen van een diploma bij een van de bedrijven in dienst treedt. Sinds twee jaar is er bij het mbo in Gouda (Wellant-college) ook een traject gestart met leerlingen in de bol-opleiding.

De GOA houdt toezicht op het leerproces, is een gesprekspartner voor scholen en bedrijven en zorgt voor de salarisadministratie van de leerling. Alle leerlingen krijgen een zelfde stagevergoeding van de GOA, bovendien krijgen ze eens per jaar een vergoeding voor werkschoenen. In de uitbetaling lijkt de GOA wel op een uitzendbureau. Ze sluit contracten af met de deelnemende bedrijven, de leerlingen vullen werkbriefjes in en de GOA stuurt een rekening naar de bedrijven. Hoveniers en groenvoorzieningsbedrijven kunnen deelnemen aan de GOA, mits ze een door Aequor erkend leerbedrijf zijn. Daarnaast moeten ze entreegeld betalen.